

Posudek diplomové práce

Vliv hormonální antikoncepce při výběru partnera na následnou spokojenost ve vztahu

Autorka: **Bc. Kateřina Fiurašková**

Přírodovědecká fakulta

Univerzita Karlova

Katedra zoologie

Studijní program: biologie, studijní obor: NZOO

Vedoucí práce: **doc. Mgr. Jan Havlíček, Ph.D.**

Přírodovědecká fakulta

Univerzita Karlova

Katedra zoologie

Téma diplomové práce je zajímavé a bylo mnohokrát vědecky posuzováno. Je sice velmi atraktivní, ale posuzování a vyhodnocení jednoznačných koherentních záměrů s ohledem na komplexní provázanost bio-psycho-sociálních aspektů dané problematiky je velmi obtížné.

Práce má včetně seznamu literatury a příloh 75 stran textu, je rozdělena do sedmi kapitol, z nichž se tři týkají teorie vlivu antikoncepce na ženskou sexualitu a čtyři kapitoly se zabývají stanovením hypotéz, metodikou, výsledky a diskuzí o popsáných jevech a zjištěních. Obsahuje bibliografii 95 citací převážně recentních článků, 10 dalších zdrojů přístupných z internetových databází a 14 příloh, které se týkají dané problematiky.

Teoretická část je rozdělena do čtyř kapitol a je logicky a přehledně členěna. V obecné části autorka systematicky a podrobně rozebírá problematiku historie hormonální antikoncepce, její typy, složení, možné vlivy antikoncepce na ženskou sexualitu a rozebírá vliv hormonální antikoncepce na sexualitu z evoluční perspektivy. Některé charakteristiky této problematiky názorně demonstruje v několika tabulkách a obrázcích chemických struktur hormonů, které jsou součástí kombinované hormonální antikoncepce. Uvádí přehled současných možností hormonální antikoncepce.

Cílem práce bylo ověřit na dvou souborech párů (ženy z centra asistované reprodukce a těhotné ženy) zda ženy, které při seznámení s partnerem užívaly hormonální antikoncepci,

ale ve sledované době ji již vysadily, vykazovaly nižší míru sexuální spokojenosti oproti ženám, které hormonální antikoncepci v době seznámení neužívaly. Studie se zúčastnilo celkem 660 párů z centra asistované reprodukce a 123 těhotných žen a jejich partnerů. Oba partneři vyplnili dotazník spokojenosti ve vztahu a v sexuálním životě a ženy, navíc, dotazník týkající se užívání hormonální antikoncepce v době seznámení.

Studie nepotvrdila výchozí hypotézy a nenalezla významný rozdíl v sexuální spokojenosti mezi skupinou párů, kde žena nebrala hormonální antikoncepci při seznámení a páry, kde žena hormonální antikoncepci při seznámení užívala.

Připomínky:

1. V teoretické části práce bych očekával alespoň obecnou informaci o klasifikaci ženských sexuálních dysfunkcí, které se týkají ženské sexuální touhy, vzrušení a orgasmu, tedy těch, jež by mohly být užíváním antikoncepce ~~být~~ ovlivněny.
2. Výběr souboru osob, u kterých je posuzován vliv hormonální antikoncepce při výběru partnera na následnou spokojenost ve vztahu se mi jeví jako problematický. Nejedná se o běžný vzorek ženské populace, ale o soubor žen s diagnózou sterility, které se snaží průměrně, za období 2,5 let, neúspěšně o koncepci. Faktor sterility přináší většinou do vztahu dlouhodobou psychosexuální stigmatizaci, a proto je obtížné seriózně hodnotit jejich celkovou životní satisfakci. Je všeobecně známé, že s délkou partnerského vztahu se sexuální ale i všeobecná spokojenost ve většině vztahů zhoršuje. Spokojenost žen ve zkoumaném vzorku byla hodnocena ve vztazích, jejichž průměrná délka činí 6,8 roku, což mohlo výsledky výzkumu ovlivnit.
3. Kontrolní skupina respondentek se skládala ze 123 těhotných žen a jejich průměrná délka vztahu byla 6,3 roku. Výběr kontrolní skupiny žen se mi zdá rovněž neobvyklý, neboť těhotenství rovněž může zásadním způsobem ovlivnit parametry vztahu. Jedná se tedy o dva soubory žen, které prožívají emotivně vypjaté období, a tudíž jejich spokojenost ve vztahu může být těmito faktory výrazně modifikována.
4. Při hodnocení spokojenosti ve vztahu byl použitý Kruskal-Wallis test, který zjišťoval rozdíl ve spokojenosti ve vztahu mezi ženami, které užívaly hormonální antikoncepci při seznámení s partnerem a ženami, které neužívaly antikoncepci při seznámení s partnerem, a to jak u žen s problémy s fertilitou, tak u těhotných žen. Jiné validované dotazníky, například nejrozšířenější dotazník FSFI (Female Sexual Function Index-

Dotazník sexuálních funkcí ženy), který by alespoň obecně hodnotil sexuální spokojenost žen ve vztahu, při výzkumu použitý nebyl. Navíc použitý dotazník obsahoval pouze dvě otázky, které dokumentovaly sexuální a párovou spokojenost zkoumaného vzorku respondentů.

Otázky oponenta:

1. Jakým mechanismem by mohla podle Vašeho názoru být ovlivněna spokojenost a sexualita žen ve vztahu, které na jeho počátku užívaly hormonální kombinovanou antikoncepci, ale po seznámení se současným partnerem ji vysadily?
2. Považujeme hormonální kombinovanou antikoncepci za tzv. modulátor sexuální touhy, který může dominantně ovlivnit aktuální vztah k partnerovi, respektive může přetrvávat i roky po jejím vysazení?
3. Jakou roli přisuzujete faktorům variability a individuálního vnímání ženské sexuality, jejich proměnám v průběhu času, psychosociálním a společenským faktorům, morálce v různých kulturních, etnických, a náboženských společnostech na stabilitu, celkovou a sexuální spokojenost ve vztahu ženy a muže?

Závěrečné hodnocení

Autorka ve své diplomové práci prokázala kromě samostatné schopnosti vědecké činnosti i výborné schopnosti práce s literaturou, dobrou orientaci v problematice a přesnou formulaci vlastních názorů. Hodnocená práce je strukturálně dobře členěná, přehledně rozebírá složitou problematiku, přestože obsahuje některé drobné nedostatky, jako je problematický výběr zkoumaného i kontrolního souboru, poměrně stručný dotazník ohledně partnerské a sexuální spokojenosti, na němž dokumentuje výsledky vlastního pozorování. Získaná data jsou názorně a dobře graficky zpracována a statisticky vyhodnocena.

Konstatuji, že diplomová práce Bc. Kateřina Fiuraškové splňuje kritéria kladená na samostatnou tvořivou vědeckou práci a prokazuje, že k ní má správné předpoklady a klasifikuji ji jako: **prospěla**.

Doporučuji práci Bc. Kateřina Fiuraškové k obhájení titulu Mgr.

Praha, 8. září 2018

MUDr. Zlatko Pastor, Ph.D.

Gynekologicko-porodnická klinika 2 LF UK a FN v Praze
Sexuologický ústav 1. LF UK v Praze
Národní ústav duševního zdraví v Klecanech